

Van Hoves 'Ring' eindigt in oorlog op de ICT-werkvloer

Opera Götterdämmerung van R. Wagner door de Vlaamse Opera o.l.v. Ivan Törsz. Decors: Jan Versweyveld; regie: Ivo van Hove. Gezien: 5/6 Vlaamse Opera Antwerpen. Herh.: t/m 20/6. Inl. www.vlaamseopera.be

Door KASPER JANSEN

Hoe actueel en eigentijds Wagners *Der Ring des Nibelungen* van regisseur Ivo van Hove ook is, met computers en videoschermen, het slotdeel *Götterdämmerung* begint bijna veertig jaar geleden. Siegfried en Brünnhilde reconstrueren de vredeactie 'Bed Peace – Hair Peace' van John Lennon en Yoko Ono in het Amsterdamse Hilton Hotel.

Daarna is het ouderwets oorlog op de ICT-werkvloer: verkrachting, roof, moord en doodslag, eindigend met de ondergang van het virtuele godenpaleis Walhalla.

De Vlaming Van Hove, leider van Toneelgroep Amsterdam, begon in 2006 bij de Vlaamse Opera aan zijn *Ring*. Maar het blijft bij die

losse opvoeringen van *Das Rheingold*, *Die Walküre*, *Siegfried* en nu *Götterdämmerung*. Een complete cyclus staat niet in de plannen van Aviel Cahn, vanaf 2009 de opvolger van artistiek leider Marc Clemeur, die de opera in Straatsburg gaat leiden.

Bij Van Hove krijgt het mythische verhaal veel directe herkenbaarheid: diefstal, fraude en afpersing in de strijd om de macht in de gecomputeriseerde zakenwereld. De vergaande detaillering maakt het allemaal onderhoudend en zelfs humoristisch. Zo is het enge zweren van de bloedbroederschap tussen Siegfried en Gunther, waarbij hun bloed wordt vermengd, hier vervangen door het cleane uitwisselen van laptops: 'We hebben toch geen geheimen voor elkaar'.

Van Hove blijft in alle opzichten ver van de traditie en komt met extreme karakterisering van de personages. Daarbij gaan de zangers niet alleen acterend, maar ook zingend over de top, fors en flit-

send ondersteund vanuit de orkestbak. Van instrumentale perfectie is daarbij geen sprake, de officiële 'zware' en langzame Wagner is hier ver te zoeken.

Siegfried (Lance Ryan) is een weerzinwekkend platte pluk. Zijn verraad en de verovering van de gouden Ring, maken van Brünnhilde (Jayne Casselman) een wraakzuchtig tierende feeks. Haar schrikwekkende Callasiaanse gekrijs is van een ongekende heftigheid. Siegfrieds dood mag er ook zijn. Het EHBO-traumateam is er snel bij. Siegfried treedt nog even uit zijn lichaam, maar dan verdwijnt hij in een lijkzak.

De slotscène toont een wereldwijd hippiefestival, ter viering van de overwinning van de flowerpower. Pierre Audi was aan het slot van zijn *Ring* in Amsterdam pessimistischer. Toen het Walhalla was verbrand en de voorstelling ten einde leek, wierp Wotan zijn speer opnieuw in het universum: het kwaad is immers onuitroeibaar.